Published and Distributed under permit (No. 753) authorized by the Act of October 6, 1917, as did at the Post Office at Jersey City, New Jersey. — Re-order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXX. Число 174. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 29. липня, 1922.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

VOL. XXX. No. 174. Jersey City, N. J., Saturday, July 29, 1922. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ СКЛИКУЄ КОНФЕРЕНЦІЮ ЗЕЛІЗНИЦЬ В СПРАВІ СТРАЙКУ

ВАШИНҐТОН, 27. липня. — Т. Де Вит Кайлер, голова Товариства Зарядців Зелізниць, відбув нині коротку конференцію з президентом Гардингом про справу страйку.

Після конференції заявив Кайлер, що президент не предложив йому ніякого позитивного пляну щодо полагодження зелізничого страйку, але просив його скликати конференцію зелізничих зарядців для дискусії над уступствами, які зелізниці моглиб зробити страйкарям.

Рідучи за бажанием президента Гардинга, Кайлер скликує на вівторок, дня 1. серпня, конференцію 148 найбільших американських зелізниць до Ню Йорку.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА З ПРОВІДНИКАМИ ЗЕЛІЗНИЧНИКІВ

ВАШИНҐТОН, 27. липня. — Перед конференцією з представниками зелізниць президент Гардинг відбув довгі конференції з представниками страйкуючих зелізничих робітників.

Президент старався вимогти на них якісь уступства для зелізниць. Юнійні провідники мали показатися уступчивими щодо всіх точок кромі одної, а то так званого права старшини, котрого страйкарі не хочуть зречися, бо в такім случаю підприемства малиби право рахувати їм права служби від часу нового приняття до служби після страйку, а не від часу, як вони первісно станули на роботу. Юнійні провідники заявили, що юнії ніяк не можуть зрікатися іменем робітників сього права.

УРЯД ХОЧЕ ТАКОЖ СКЛИКАТИ КОНФЕРЕНЦІЮ ДЛЯ СПРАВИ ВУГЛЯ

ВАШИНҐТОН, 27. липня. — Державні урядники висказуються дуже оптимістично про можливе полагодження вуглевого страйку. Основою такого погляду на ситуацію являється те, що уряд заміряє на слідуючий тиждень скликати ради конференцій межи представниками властителів копалень мягкого вугля та робітників юній.

СТЕЙТ ДАЄ РЕЧИНЕЦЬ ПЯТЬ ДНІВ НА ПОЛАГОДЖЕННЄ ВУГЛЕВОГО СТРАЙКУ

ІНДІЯНОПОЛИС, Індіяна, 27. липня. — Стейтовий губернатор Мекґрей заявив нині публично, що як властителі копалень не погодяться до пять днів з майнерами, то стейт перебере під свій заряд одну або більше майн, щоби добувати в них вуголь, потрібний для стейту.

Властителі копалень не хочуть входити в ніякі переговори з робітниками мимо загрози губернатора.

ЗЕЛІЗНИЧА РОБІТНИЧА РАДА ПРЕДКЛАДАЄ ПОЛАГОДУ ЗЕЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ

ШИКАҐО, 27. липня. — Зелізнича Робітнича Рада Злучених Держав, котра своїм рішенєм про умови праці для робітників в зелізничих варстатах викликала страйк яких 300,000 зелізничників, подала нині свою пропозицію про евентуальну полагоду сього страйку. На думку Ради, страйк можнаби полагодити на такій основі:

1. Робітники, що не застрайкували, малиби станути на чолі „лісти старшини", та дістати першенство навіть перед найстаршими страйкарями.

2. Страйкарі малиби дістати назад право до пенсій та до права старшини, але аж по тих робітниках, що на страйк не виходили.

3. Нові робітники, що прийшли робити на місце страйкарів, малиби бути далі задержані при роботі, але їх право старшини малоби рахуватися від дня вступлення на службу.

4. Страйкуючі робітники малиби вернути до роботи на основі рішення Ради.

5. Зелізниці малиби заперестати віддавати направки до чужих варстатів, установити окружні ради жалоби та покинути всякі процеси о відшкодованє за страйк.

ада вказує, що таке полагодженє страйку булоби корисне так для страйкарів, як для тих робітників, що на страйк не вийшли, як також для нових робітників, принятих на місце страйкарів.

СТРАЙКАРІ ЖАДАЮТЬ УСУНЕННЯ ВІЙСКА

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па., 27. липня. Пять округів майнерської юнії вислало публичний лист до пенсильвенійського губернатора Справзда і протестують в ньому проти уставлення стейтових військ коло копалень вугля. Лист домагається сейчасового усуненя військової сторожі, яка на їх погляд не потрібна.

ФАРМЕРИ БОЯТЬСЯ ДОВГОГО ТРЕВАННЯ ЗЕЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ

ВАШИНҐТОН, 27. липня. — З усіх сторін Злучених Держав даються чути побоювання фармерів щодо довшого тревання зелізничого та вуглевого страйку. Фармери бояться, що се буде поважною перешкодою в перевозі фармерських плодів.

СМЕРТЬ СТРАЙКОЛОМА

МЕМФИС, Тенесі, 27. липня. — До поліційної стації зголосився нині раненько один Мурин і заявив, що по дорозі до зелізничих варстатів до нього та його товариша приступило кількоро людий і спитало його, де він робить. Коли він віяповів, що в зелізничих варстатах, незнакомі почали стрілятя до нього та його приятеля. Оба були тяжко ранені. Поліція відставила їх до шпиталю, де один з них помер зараз з одержаних ран.

СТРАЙК В ШЕВСКІМ ПРОМИСЛІ

ҐЕРВЕРҐІЛ, Массачузетс, 27. липня. — Тут застрайкувало нині коло 900 робітників фабрики чобіт з устіляками.

СИН МІЛІОНЕРА СТРАЙКОЛОМОМ

З Вілмінґтон, Делавер, доносять, що Алфред Віктор Дю Понт, видідечений син відомого міліярдера Дю Понта, одного з найбогатших людий в світі, постановив нанятися на страйколома в Пенсильвенійській Зелізниці за 20 центів на годину.

„ОЛИМПИК" ЗНОВ ПОПСУВАВСЯ

Лондону доносять, що пасажирський корабель „Олимпик", що належить до найбільших та найскорших кораблів в світі, знов зіпсувся і буде мусіти перестоятя кілька тижнів в направі. Наслідком сього фірма властителів його „Де Гвайт Стар" бусіла відкликати подорож „Олимпика" до Америки та перебрати всіх пасажирів на другі кораблі. Через се заряджене фірма стратила 75,000 долярів.

ГАДЮКА У ВІВСІ.

Пише нам Іван Фариняк з Бентлівіл, Па.:

Оден Українець купив собі вівса для дробу. Сторник висипав той овес до бочки. По якімсь часі пішла жінка набрати зерна на корм. Але якже перестрашила ся, коли побачила лежачу межи вівсом гадюку. Відскочила від бочки і стала з переляку кричати. Позбігалися сусіди і вбили гдину, яка показалася ідовитим тарахкавцем. Щасте, що у пору побачила! — Як той гад до тої бочки заліз, тяжко зрозуміти.

ВУГЛЕВОГО СТРАЙКУ В НОВІЙ ШКОТІЇ НЕ БУДЕ.

Страйк вуглевих робітників в Новій Шкотії відвернено що найменче до 15. серпня, бо частина робітників згодилася з вуглевими компаніями про нову скалю заплати.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВИГЛЯДИ НА УРОЖАЙ.

Харківський „Комуніст" повідомляє:

З місць надходять відомости про гарний стан засівів.

У всьому Туркестані стан засівів вище середнього, трави чудові.

В Чувашській області майже всюди хліба гарні.

В Криму в симферопольській окрузі стоян хлібів досить задовольняючий, озимина досягає зросту людини.

На Миколаевщині спостерігається небувалий врожай трав, де ще їх не піймали.

ОБКРАДАВ МІСТО НА ДОПОМОГУ БРАТАМ

Один нюйоркський стейтовий суддя розбирав в вівторок справу Джеймса Гариса, бувшого канцеліста в уряді міського контрольора, Гарис був обжалований за те, що він вкрав 600 долярів зі скрабу міста. Гарис вкрав був первісно 20.000 долярів, а коли його відкрили, він втік з міста. Поліція піймала його в Питебургу. Привезений назад до Ню Йорку, він признався перед державним прокуратором до вини і звернув йому бонди майже на повну вкрадену суму. Лишень 600 долярів не міг він звернути, щодо них, то він виправдувався недугою братів, котрим він хотів так помагати, що навіть не встрашився крадежі. Один його брат помер кілька неділь в шпиталі, а другий ще тепер лежить хорий в лічниці.

Суддя казав відставити обжалованого до стейтової вязниці, де він має просидіти до пятниці, коли суддя видасть проти нього засуд.

БІЙКА ЖІНКИ З РОЗБИШАКАМИ

На фарму панни Елен Горинген, котра має фарму коло Ровлінґ Кравид в Кикапу Ривер Велі. Вискансин, напали на оногді два розбишаки, видно зваблені чуткою про велику суму золота, зібрану в домі. Панна Горинген живе на фармі разом зі своїми двома нежонатими братами. Розбишаки видно ждали десь в сховку коло хати, бо вони напали на дім зараз як лишень браття забралися в поле на роботу. Один з розбишаків почав з женщиною розмову, видимо в ціли забавленя її. Тимчасом другий обшукував дім. Коли вона покінчила розмову та пійшла до хати, хтось махнув її по голові тяжким буком. Фармерка була здивована, але не стратила притомности ума. Вона вхопила за патик, котрим напасник вдарив її по голові, видерла його йому з рук і почала його обкладати буком. Хто знає, що сталобся з напасником, попавшим в руки здоровій фармерці, якби йому не був поспішив з поміччю товариш і ударом зі заду не приголомшив жінки. Опісля вони вже обшукали хату добре, забрали гроші і втекли в автомобіли, який вони були сховали дві милі від хати в корчах. За ними пішла сейчас погоня фармерів та поліції, але ще їх не піймали.

КРАЄВИЙ КРАЄВИЙ

КАЛЄНДАР

ТОВАРИСТВА

ПРОСВІТА

У ЛЬВОВІ

на 1922 рік

УРАТОВАНИЙ В АМЕРИЦІ ПЕРЕД КОНФІСКАТОЮ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ З ВАРШАВИ

Ціна тільки 55 центів з пересилкою.

Замовленя посилайте разом з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

СТАН ЗАСІВ НА УКРАЇНІ.

ЛЬВІВ, 9. липня. — Прибувший з України добре ознайомлені особи подають такі відомости про новий урожай на Україні:

Увесь хліб, окрім озимини, яка пошкожена зімою на 10—20%, рис задовольняюче. Засів в голодних околицях був дуже малий — біля 30% засіву минулого року, а в других місцевостях засів зменшився на 10—15%. В числі головних причин недосіву помічається з одної сторони — невдача сільсько-господарського знаряддя і щорічне зменшення робочої худоби, а з другої зменшення зацікавленя у населення до продукції хліба з причини величних поборів продналогу та різних реквізицій. В цілому урожай має бути середній і його може вистарчити тільки для прохарчування місцевого населення. Відомо вже однак, що московський совітський уряд виробив уже плян вивозу з України великого контінгенту хліба з нового урожаю для Центральної і Північної Росії.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЕЛЬНІ БОГАЧІ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ.

ВІДЕНЬ, 6. липня. — В околиці Відня (Райхенау) минувшого тижня закінчилась нарада окремих груп поміщиків-хліборобів над питаннями: 1) певного об'єднання усіх земельних власників України перебуваючих за кордоном; 2) звязку з хліборобами окупованих большевиками і Польщею областей; 3) тактики відносно инших українських груп і партій.

В нараді брали участь представники поміщицьких груп з організованих в Німеччині (під проводом Вол. Леонтовича), Югославії (Ів. Леонтовича), Австрії (В. Липінського), Польщі (Мих. Ханенко), Румунії (гр. Капніста). В числі присутніх був також і бувший гетьман Скоропадський.

Є відомости про осягнення згоди між групами в питанні свободи орієнтації кождої групи, стоячи однак на платформі незалежности України. Серед землевласників України, як відомо, панують дві орієнтаційні течії: германофільська і франкофільська.

ВРАНҐЛІВСЬКІ „ГЕРОЇ" ТЕЖ ГОЛОДУЮТЬ

ВІДЕНЬ, 7. липня. — Кляґенфурт в Австрії, прибув перший транспорт врангліїців, в кількости 250 чоловік. Всі вони перебувають на удержанні Ліґи Націй, одержуючи від неї по 12.000 корон місячно і харч — 1/8 кіло хліба і миску зупи на день, становище врангелевців, що прибули сюди на сільсько-господарську польову роботу, — більш ніж сумне. Всі вони абсолютно без взуття, білизни і одягу. Тих 12.000 к. які вони одержують невистарчає навіть на тютюн.

ВСІ КОМІСАРІ З МОСКВИ!

ВІДЕНЬ, 9. липня. — З огляду на те, що до сього часу в совітських місцях не удавалось заховать повну конспіративність (потаємністю пропаганді і агітаційної роботи, всі місії одержали з Москви наказ не приймати мандатів на посади. На далі всіх урядовців будуть присилати з Москви.

ІТАЛІЙСЬКА КРІЗА ЗАОСТРЮЄТЬСЯ

РИМ, 27. липня. — З невдачою цілого ряду бувших премієрів утворити новий кабінет політичне внішне положенне Італії стає з кождим днем щораз гірше.

Тепер просто нема ніякого виглядy на полагодженне політичної кризи, хиба загальні вибори до італійського парляменту.

Як послідну раду перед тим кроком король постановив ще припоручити утвореннє нового кабінету Де Нові, котрий був міністром фінансів в кабінеті Факти.

ПОВАЖНІ ЗАВОРУШЕННЯ В РАВЕННІ

РИМ, 27. липня. — Заворушення в Равенні тревають далі. По місті патролюють великі відділи ріжного рода військ, а фашисти походжають вулицями у військових формаціях, помагаючи жовнірам удержувати спокій.

Ріжні радикальні провідники мали дістати осторогу покинути як найскорше місто.

АЙРИСЬКІ ПОВСТАНЦІ СИЛОЮ УВІЛЬНЯЮТЬ СВОЇХ ТОВАРИЩІВ З ТЮРМИ

БЕЛФАСТ, 27. липня. — Айрисьні прихильники повної независимости айрисьної республіки увільнили нині в ночи своїх 105 сторонників, сидячих в тутешній тюрмі.

Увільнено їх хитрим способом через підложенне сильної міни під зовнішний мур тюрми.

За втікачами розіслано сейчас погоню, і 50 з них зловлено ще перед сходом сонця.

НОВИЙ КРОК У ВІДНОШЕННЯХ МЕЖИ АНҐЛІЄЮ ТА РОСІЄЮ

ЛОНДОН, 27. липня. — Премієр Лойд Джордж заявив нині в палаті послів, що на случай, якби росийський уряд заміряв держатися далі своєї політики, яку він проголосив на ґаґській конференції, то англійський уряд буде старатися помагати британським підданим увійти в зносини з росийським урядом щодо відшкодованя за приватну власність, сконфіскованих большевиками.

ФРАНЦІЯ НАТИСКАЄ АНҐЛІЮ ДО ПОСПІХУ В СПРАВІ МОРАТОРІЇ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ

ПАРИЖ, 27. липня. — Французький уряд зажадав від Англії як найскоршого вирішення в справі мораторії (відложення сплати довгів) для Німеччини, котра то справа відкладається через невиследне Італією делеґата на конференцію.

ФРАНЦІЯ НАСТАЄ НА НІМЕЦЬКІ ВИПЛАТИ

ПАРИЖ, 27. липня. — Французький уряд по ідомив нині німецький уряд, що Франція відмовилася признати Німеччині змінення на 75 процент німецьких виплат на приватні претенсії Французів проти Німеччини та Німців.

Франція каже, що вона сподіється, що Німеччина таки заплатить сього місяця згідно зі своїм зобовязанием 2 мілюни фунтів шверлінґів.

АНҐЛІЯ ТЕЖ МАЄ ДО ПОЛАГОДЖЕННЯ ЦІЛИЙ ДОВГИЙ РЯД РОБІТНИЧИХ КЛОПОТІВ

ЛОНДОН, 27. липня. — Хоч англійський углевий промисел має деяку допомогу наслідком страйку вуглекопів в Америці, та позатим Англія переходить тепер через тяжкий промисловий час, який проявляється головно в цілим ряді непорозумінь межи робітниками та підприемцями.

Під теперішну пору в Англії ю страйки або грозить страйком: друкарів, докових робітників, будівельних робітників і др.

МЕКСИКО ЗИЧИТЬ ГРОШИЙ ВІД НАФТОВИХ ПІДПРИЄМЦІВ

МЕКСИКО, Мексико, 27. липня. — Незадовго мають приїхати сюди представителі американської нафтової фірми „Стендард Ойл Ко. з Ню Джерзи", щоби добити з мексиканським урядом згоди щодо уділення йому позички в заміну за широкі нафтові концесії.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОЛЯР ПОЗА ҐРАНИЦЯМИ АМЕРИКИ

БЕРЛІН, 27. липня. — Наслідком безупинного падання ціни німецької марки на межинароднім ринку нині заведено таку овину, що німецький президент Еберт буде на будуче діставати пенсію після курсу німецької марки в порівнанню з американським долярем. Як німецька марка спаде на вартости, пенсія президента сейчас автоматично піднесеться на відповідну суму так, щоби пенсія все таки виносила таку суму в американських долярах.

МЕЖИНАРОДНІ КОМПЛІКАЦІЇ ЧЕРЕЗ АМЕРИКАНСЬКІ СТРАЙКИ

МОНТРЕАЛЬ, Канада, 27. липня. — Робітники, занятї у варстатах великої канадійської зелізниці „Ґренд Транк", заявили, що вони вийдуть на страйк, як підприемство буде їм далі давати роботу, вислану з Америки наслідком страйку.

КРАДІЖ ФРАНЦУЗЬКИХ ПРАПОРІВ ГРОЗИТЬ ПОВАЖНИМ КЛОПОТОМ НІМЕЧЧИНІ

БЕРЛІН, 27. липня. — Німецький уряд визначив надгороду в сумі 100,000 марок тому, хто дасть йому інформацію, на основі котрої він міґби піймати виновників, що вкрали французькі прапори, спаковані німецьким урядом для висилки до Франції згідно з постановами вейсайського договору.

Межи прапорами переважали прапори, добуті Німцями ще в французько-німецькій війні з 1870. року. Вислані вони як воєнні трофеї в військовій церкві в Потсдамі коло Берліна, поки їх не запаковано в три паки і не приготовано до висилки до Парижа. Тоді вони й пропали, і всякі пошукування поліції не могли навіть відкрити їх сліду.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАУКА МОСКАЛЯМ.

Відповідаючи на парляментарну інтерпеляцію в справі успіхів гаґської конференції, провідник анґлійської делеґації на сю конференцію заявив, що гаґська конференція все таки віднесла один успіх.

Сим успіхом, на думку анґлійських дипльоматів, є те, що Москалі могли з конференції навчитися двох річий: Перше, що західно-европейські держави хочуть помогти Росії відбудувати її економічне життє, знищене большевизмом. По друге, що се все неможливе, поки большевики не сповнять тих умов, які їм предкладають західно-европейські держави, себто поки вони не заґарантують приватної власности та не дадуть відшкодовання за сконфісковану заграничним властителям власність.

На думку анґлійського уряду, Росії потреба не дипльоматичного визнання, але торговлі та економічної допомоги. Хоч большевицькі комісарі вічно говорять про політичне визнанне большевицького уряду, та їм не сього потреба, бо й сто найліпших дипльоматів не поможе Росії, коли за дипльоматами не поспішать купці з товарами та буржуї з капіталом.

ЩЕ ТРОХИ ХОЛОДНОЇ ВОДИЦІ.

Нові донесення про зменченнє большевицької армії мусять знов поділати на горячі голови большевицьких аґентів як зимна вода ділає все на горячкуючу голову.

Інакше й бути не може з людьми, що він кількох місяців тільки й тим жили, що дуреннєм своїх прихильників казками про нову большевицьку армію та нові большевицькі походи на визволеннє мовляв поневолених народів та поневолених кляс. Місто збільшених армій та певних визвольних походів сама Москва доносить про визволеннє, але визволеннє Росії з пригнітаючих тягарів на армію. Місто приготовань на війну маємо донесеннє про зменченнє армії на половину. Називається в большевицькій мові „реформою", і „реформою" будуть її називати большевицькі наймити. Однак ся назва не змінить факту людям, що вміють дивитися на події отвертими очима, а не через приправлені комісарами рожеві окуляри.

Зменченнє большевицької армії з півтора міліона людий на чверть міліона певно не є приготованнєм большевиків на Польщу, Ромунію або Угорщину. Такого факту не можна ніяк інакше пояснити, лишень так, що в сей спосіб Росія дає доказ, що вона вже має війни досить і тепер вона вдоволена своїм межинародним положеннєм. Чверть міліона жовнірів вона задержує певно тому, бо їх потребує проти українських, білоруських, грузинських, вірменських і других повстань. Се мають бути ті опричники большевицьких цариків, що мають удержати в послуху та страху поневолені народи большевицької Росії.

ПАНИ СВОЄ, А РАБИ СВОЄ.

Комуністична ґазета „Вісти", що виходить в Подільськім Каменци, подає в 3-ім числі зі сього року дуже цікаві причинки до українізації влади на Україні.

Пишеться там про печатки, яких мають вживати в Каменци радянські власти „українського уряду". Отже одна печатка має мати по середині напись: „Дунаевецкое Райтопуправленіе", а навколо: „Уполномоченый по Каменецкому уезду".

Друга печатка має мати напись: „Управление торгово-промышленного и агрономического отдела Опродкомгуба К. В. О."

В той спосіб закінчилася українізація „українського уряду" на Україні, про котрий большевицькі шмати недавно тільки рейваху робили. Хоч московські наймити без упину тільки й роблять, що мажуть передовиці про те, якто щиро українська влада на Україні, якто вона суто українська; хоч вони навіть позволяють собі частенько навіть посміятися над „буржуазною пресою", котра домагається українізації влади на Вкраїні тоді, коли мовляв сеї українізації не можна перевести, бо влада вже вкраїнська; — мимо сього всього безличного обманьства безхарактерних рабів Москви, большевицькі окупанти роблять своє і українізують вже й без того українську... владу на Вкраїні через запроваджуваннє російської мови в большевицькі ґазети, в большевицьке урядованнє, в большевицькі печатки на Вкраїні.

Пани роблять свою роботу, а їх собачки по давньому лають за охлапи, що падуть панам з губи.

ЗАХАР БЕРКУТ 1.50
образ громадського життя Карпатської Руси в XIII. віці, повість Івана Франка, брошурована $1.25, в оправі
Замовлення посилайте разом з грішми на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ЯК ВИГЛЯДАЄ РУЇНА ЕВРОПИ.

(Кореспонденція „Свободи").

Страшні наслідки війни!

В самім серци Европи є гарне й велике місто Відень. Воно має 50,000 камяниць і домів. З них не потребує цілковитої направи лише 5,000! Значить 80% камяниць може розвалитися зовсім, коли в скорім часі не будуть основно направлені. Інжиніри кажуть, що до 2 або 3 літ зачнуть у Відни западатися цілі вулиці, коли держава не зарадить тому. Бо приватні власники домів не можуть їх напрявляти з тої простої причини, що чинш по закону побирають такий малий, що за нього годі що небудь напранаправити.

Як розпадаються доми, видно вже з улиці. Ґзимси й фасади просто відпадають. Крізь дахи тече вода на коридори, а в зливи навіть до кімнат. В 20-ім окрузі Відня є цілі вулиці, в котрих доми залиті в нутрі при кождім більшім дощи.

2 і 9-ім окрузі багато домів можна вже сегодня валити зовсім, бо небезпечно в них мешкати. Багато домів похилилося зовсім, бо брук і ґрунт під ними підмитий дощами, а від 1914 р. не було ніяких заходів, щоб зарадити сьому. Влада боїться зачинати демолювати деякі доми, бо тоді можуть упасти й сусідні ще можливі до ужитку. І так ждуть божого змилування. Помешкань нема і через валеннє домів їх щораз менше. Багато чужинців з високою валютою закупили тут камяниці, але мешкаючи за кордоном, не турбуються зовсім своїми домами — тай вони валяться з дня на день. Словом — руїна поступає скоро а ратунку не видно.

Найгірше з браком помешкань. Цілі родини з дітьми живуть у вогких пивницях. А урядових бюр безліч! І так міністерство справедливости займає аж 160 кімнат, міністерство освіти 150, міністерство внутрішних справ 340, закордонних справ 313, одна президіяльна канцелярія президента републики 20 кімнат! Міністерство соціяльної опіки займає 370 кімнат, комісія для справ інвалідів 170, воєнне міністерство 456 разом з командою міста 598, а секція маринарки 190 кімнат(хоч Австрія ніякої поважної маринарки не має). Міністерство для торговлі і промислу 400 кімнат а його оден уряд (патентовий) 166! Уряд прокормлення — 150, а збіжевий уряд 153! Дирекція західної зелізниці 429, східної 927 а ціле міністерство руху 2600 кімнат (дві тисячі містьсот!). Словом — около 10.000 кімнат займають урядові бюра й канцелярії самої Австрії...

У Відні, 6. липня, 1922.

Др. О. Назарук.

ПОЛТАВА.

(В роковини бою за волю України).
(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

День 10. липня нагадує нам одну з найважнійших подій нашої історії, а саме битву під Полтавою 1709 року.

До бою виступили з одного боку Москалі під провоодм свого царя, Петра Великого, а з другого Шведи й Українці. Вождом шведським був їх славний король, — лицар і фільозоф, Карло XII., українськими військами проводив гетьман Іван Мазепа.

Побідив цар Петро. Карло XII. і Мазепа потерпіли погром.

Побідила значиться ідея єдиної і неділимої Росії під рукою „з Божої ласки" царів московських, а ивзвольна іея садмостійної України потерпіла погром.

Україна попала в московське ярмо на довгі, одвгі літа і цього ярма не скинула вона до нині. Його тепер перемальовано на червоно, але давить воно нашу шию так само, як давило колись наших предків, а може ще й гірше. Ось чому день 10. липня, роковини битви під Полтавою, має для нас таке велике значіння!

Кождий народд радо згадує роковини своїх побід і тріюмфів, тому, бо такі спомини підносять його духа і розпалюють огонь у душі та заохочуть до нових подвигів.

Але траґічні, сумні спомини мають може ще більшу вагу, бо велять нам застановитися над причиною невдачі, кажуть підводити рахунки між плюсами й мінусами, щоб не повторювати старих гріхів, не робити знов тих самих похибок, які колись зробили наші предки.

Ось чому не від речі буде, гадаю, пригадати собі полтавський бій і одного з його активних ддіячів, гетьмана Івана Мазепу.

* * *

Іван Мазепа, це безперечно оден з найбільших людий в історії України. Але память його була зогиджена проклоном (анатемою) православної церкви, його імя було подане в наругу, сталося синонімом зради і лукавства, **зроблено все можливе російським урядом і московськими патріотами, щоб Українці не вміли гідно шанувати одного із своїх найбільших предків.**

І воно так, на жаль, сталося! Мало просвічений народ, або не знав, хто таке Мазепа, або повторяв за Москалями, що Мазепа „зрадник", але не памятав, що цей Мазепа зрадив царя, бо хотів бути вірним Україні, що значиться він зрадник для Москалів, а для Українців герой, який в жертву приніс себе, щоб добути волю для свого краю і народу.

Іван Мазепа був обраний гетьманом після Івана Самойловича, якого Москалі скинули з гетьманства, катували й заслали в Сибір.

Іван Мазепа застав Україну (1687 року) зруйнованою матеріяльно й морально.

Визвольні війни Б. Хмельницького, зусилля Івана Виговського, щоб докінчити діло батька Богдана, гетьманования Дорошенка, цього „сонця руїни", поідл України, руїнницька робота Тетері і Брюховецького, — виснажили були Україну до краю. Народ вигинув, а земля опустіла.

Про культуру нема що й говорити. Школи, друкарні, література й мистецтво завмерли, торговля підупала, шляхи й мости попсувалися, не було безпеки ні тому, що дома сидів, ні тому, що в дорогу пустився.

Не менше була Україна знищена також морально. Безнастанні зміни політичної орієнтації, вічне хитання між Москвою і Польщею, служба за гроші то Полякам, то Москалям, шпіонажа й доноси, особисті інтереси, охота дістати високий уряд, хочби й гетьманську булаву, хапчивість на гріш і на землю, на ласку, то польських маґнатів, то московських бояр і воєводів, все те здеморалізувало було до шпіку й кости вищі верстви українського народду, а серед війска і робучого люду викликало неодвіря до провідників, нехіть до свого уряду, байдужність до власної справи.

Мазепа бачив, що так дальше не може бути, що треба край піднести з руїни, а народ відродити, освідомити і оживити охотою до дальшої праці, до дальшої боротьби за волю і правду. Він бачив, що нема куди і як борикатися з шаблею в руці з двома ворогами нараз; з Поляками й Москалями і тому він вибрав дорогу не війни оружної, явної, а тихої і скритої, дипльоматичної боротьби.

Дати Україні мир, відбудувати села й міста, виховати нове, здорове й просвічене покоління, придбати гроші в касі, вишколити карне війско, постаратися, щоб були в нас люди інтеліґентні, урядники і військові старшини, а тоді, як прийде відповідна хвилина, почати війну за самостійність України, — отсе був його проґрам. І над цим проґрамом він працював літ 20, пильно, витрівало, обережно, щоб ворог не зрозумів його намірів.

Вдавав прихильника Москви і її великого царя, Петра І. З Поляками піддтримував товариські звязки з молодих літ, коли ще був пажем на королівському дворі, а тимчасом уважно слідив за ходом европейської політики, щоб у відповідний мент покористуватися нею для добра свого рідного краю.

Двайцять літ такої праці, то було щось незвичайного, то було діло на міру надчоловіка, бо Мазепа мусів на всі сторони відбиватися від ворогів, своїх і чужи, мусів хитрити, промишляти, перекидатися то в вірла, то в лиса, а рівночасно пильно і невтомимо працювати, і просвітно і економічно і адміністраційно.

Він відновив і високо підніс київську акаддемію, засновував школи, будував розкішні церкви, опікувався бурсами, шпиталями, приютами для сиріт і калік, попирав учених, артистів, висилав молодіж на науку за границю, хотів, щоб народ полюбив свій обновлений край і боронив його з усіх своїх сил.

За Мазепи архитектура, малярство, театр віджили наново, а церкви, які він побудував, належать до найкращих барокових будинків у світі.

Мазепа знав, що без культури не може бути самостійної держави. Але другі того не знали, або не хотіли знати.

З одного боку народ нарікав на гетьмана Мазепу, бо Мазепа хоч-не-хоч слухав Петра і посилав свої війска то в Лівонію, то в Інґрію, то до тяжких робіт при будові Петербурга і при копанню каналів, а з другого боку свої власні люди посилали доноси на його дод царя (як ось: Забіла, Солонина, Мирон, а врешті Искра й Кочубей), що Мазепа гадає зрадити цареви і перейти на бік ворогів.

Як тяжко було втриматися при булаві, як тяжко було плисти поміж такими скилями і не потонути!

Мазепа мусів слухати царя, бо не мав сили, щоб почати з ним війну, Мазепа мусів виступати проти бунтарів на Україні, бо ці бунти вели до руїни й анархії, бо треба було карности і послуху, щоб колись почати боротьбу з царатом, котрий під зелізною рукою Петра зорґанізувався був у сильну власть. Дивуватися треба його розумови і його дипльоматичній голові, що давала собі раду в цих тяжких часах. Мазепа виходив ціло з таких пригод, з яких мабуть не вивинувбися ніхто другий. Він же й самого Петра Великого вмів піддурити, так, що цей ґеніяльний цар і політик не провидів намірів Мазепи і зробив його навіть лицарем найвищого ордеру Андрея Первозванного.

Так Мазепа якось доволі щасливо перевів байдак української держави крізь найгірші скилі. Край віджив, міста відновилися і розцвілись, народ розбогатів і розмножився, набрав нових сил і нової охоти до боротьби за волю.

А тая боротьба була не за горами. Мазепа був старий чоловік, він знав, що по його смерти можуть початися нові нелади, нова боротьба за булаву, він знав, що Петро Великий готує рішучий удар на самостійність України, хоче Мазепі дати титул „герцоґа", щоби він у славі й достатках дожив віку, а Україна, щоб стала одною із російських провінцій — Мазепі треба було рішитися. І він рішився...

Тоді в Швеції панував молодий король, лицар і фільозоф, Карло XII. Він хотів зробити Швецію великою і могучою державою і розумів, що коли Петро перестроїть Росію, відкриє їй легкий доступ до моря, зорґанізує сильну армію, то Швеція останеться ддержавою без перворядного значіння.

Між тими двома ґеніями, себто між Петром І. і Карлом XII. мусіло прийти до війни. До тої війни мусіла вмішатися і Польща, як сусідка. (Польський король Станіслав Лєщинські стояв по стороні Карла, а Петро попирав Сасів на королівськім польськім престолі).

Мазепа пильно слідив за політичним подіями і посилав скрізь своїх довірених людий.

Він не хотів, щоб Україна, яка заледви трохи стала приходити до себе знов зробилася тереном воєнним.

Він міркував так:

Коли я піду з Петром і поможу йому побідити Карла, то Росія скріпиться і тоді що лиш Україні не буде ніякої надії на визвіл. До того, Карло XII. прийде на Україну як ворог, пограбує її разом з Лєщиньским, а Петро не пішле мені ані одного вояка на підмогу, бо він це сам сказав.

Тоді краще піти з Карлом і з Лєщиньским та ще й Турків притягнути од спілки, побідити Петра і скинути зненавиджене московське ярмо. Того домагалися і козацькі старшини кажучи: „Що дня молимо Бога за душу Богдана Хмельницького, що визволив нас з ляцької кормиги. Уважай, гетьмане, щоб діти наші не проклинали твоєї памяти, як залишиш наш народ у такій неволі!"

І простий народ не меньше нарікав на утиски московські, бо Москалі забирали в наших селян коні, худобу, хліб, сіно, що їм лиш під руки попало, розбивали людий, знущалися над ними, а до того і церкву нашу віддали під власть московського патріярха, відправляли богослуження на московський лад та насилали на Україну московських духовників.

Щож тоді було робити українському гетьманові Іванові Мазепі? Він рішився піти з Карлом проти Петра, зі Шведами проти Росії, котра була нашим найгіршим і найгрізнійшим ворогом. Але з цим рішеннєм він довго скривався, знаючи своїх людий, які були здеморалізовані польськими й московськими грішми і за всілякі обіцянки готові були зрадити гетьманські наміри. На негож і так доносили до Петербурга, що він не вірний цареви. До того гетьман хотів приготовити що потрібне для війни, гроші, харчі, муніцію, він хотів справити Карла не через Україну, а через Литву на Росію, бо знав, що то значить як дуже війско прийде до краю. І Запорожців і Турків хотів Мазепа приєднати собі, а тоді що лиш обявити Петрови війну.

Та Карло XII. був рівно палкий як ґеніяльний чоловік. Він надто числив на свою ґеніяльність і на своїх вірних та хоробрих воякв. Крім того, він знав хто такий Петро. Розумів, що Петро не дармує, що кождий день виходить на його користь, бо він з кождим днем краще приготовляється до війни.

Тому то Карло, не чекаючи, аж його покличе Мазепа, не вижидаючи аж Україна буде готова воювати — пустився на Україну. З кінцем червня 1707 р. перейшов Березину, а з початком жовтня увійшли шведські війска в гетьманщину.

Як гетьман довідався про це крикнув: „От чорт його сюди несе! Та він усі мої кметовання знівечить; впровадить за собою у самий осередок України московське війско на конечне руйновання і на погибіль нашу!"

Але Ломиковський і полковники: миргородський, прилуцький та лубенський, що були в гетьмана, стали просити його, щоби він не гаявся, лиш мерщій посилав до короля шведського просити протекції. „Нам треба зійтись, — казали вони, — на кордоні і не впустити московського війска на Україну!"

Дня 25. жовтня ст. ст. Мазепа розпращався зі своєю столицею Батурином. Здав його оборону на полковника Чечеля і на Німця Кеніґзена, що командував артилєрію а сам і переправився через Десну.

З ним було всього 5 тисяч війска.

Справа була рішена. Він почав війну з царем Петром Великим.

„Ось коли прийшов час скинути з себе ненависне ярмо і нашу Україну зробити вільною та ні відкого незалежною. От до якої будуччини я вас кличу! — говорив гетьман до війска.— Ви, браття, певне досягнете сеї мести з вашим лицарством і з допомогою шведського короля, що закликає вас укупі зі Шведами воювати з Москалями!"

Дня 28. жовтня Мазепа стрінувся з Карлом XII. Він виголосив коротку промову по латинськи. Карло просив його сідати, а сам, розмовляючи з ним, стояв. По розмові гетьман був на обіді в короля. Тимчасом цар, одвідавшися про „зраду" Мазепи післав у першу чергу свої війска добувати гетьманську столицю, Батурин.

31. жовтня почалася облога. „Умремо всі, казали козаки, а Москалів до гетьманської столиці не впустимо!"

Та одної ночі полковий старшина, Іван Ніс, зрадив місто, зрадив свого гетьмана, зрадив Україну і показав Москалям потайний хід до міста. Москалі увійшли в город і перерізали Батуринців усіх до ноги, не жалуючи ні старців, ні жінок, ні дітий.

Чечеля і хоробрих лицарів, оборонців Батурина, в страшний спосіб помордували, а трупи їх попривязували до дощок і пустили по ріці Сейм народові на пострах.

Город зрабували й спалили до тла. Три дни горіла розкішна гетьманська палата...

Москалі!

* * *

Україна, замісць однодушно й односердно стати при Мазепі, заметушилася. Пішли всілякі вістки й толки. Москалів не любили, але й Мазепи не розуміли. До того за двайцять літ мира, який панував на Україні за часів гетьманования Мазепи, не оден розбогатів, не оден з козацьких старшин таки добре розжився, зробився великим паном. Жаль було тих маєтків і цього панства, бо боротьба з Петром не була легка.

І ось до царя посипалися чолобитні. Цареві обіцяли вірно служити і на ворогів „православного монарха" готовими до боротьби бути, щоб він їх тільки назад од своєї царської ласки допустив.

Полковники: Стародубський, Чернигівський, переяславський і ніженський зі своїми сотниками і війсковими товаришами стали по стороні Петра.

5. листопада відбулося театральне „скинення Івана Мазепи з гетьманського уряду".

Зробили манекіна, почіпили на його ордер св. Андрея Первозваного і повісили на шибениці. Це був ніби Мазепа.

На другий день вибрано нового гетьмана, Івана Скоропадського, чоловіка старшого і доброго, але мягкої вдачі.

12. листопада прибув до нової столиці гетьманської, до Глухова, митрополит Йосиф Кроковський, відправив молебен, на якому був цар Петро зі своїм двором і після молебня була проголошена анатема і вічний проклін „злодієви і зрадникови Мазепі".

Той проклін повторювали попи на Україні весь час, аж до недавна, а всіх, хто остався вірним Україні і бажав для неї волі і самостійности прозивали Мазепинцем.

Народ, перестрашений жорстокими карами Петра і збентежений та збаламучений тим, що полковники і козацькі старшини поділилися, одні остались при Мазепі, другі пішли до Петра, не знав що йому робити. Він не зірвався, як було колись за Богдана Хмельницького, не підняв повстання і не вимів Москалів з України, як вітер вимітає сміття з подвіря, лиш постелився нище трави. Деякі притаїли дух у собі, мовляв: „моя хата з краю, я нічого не знаю", — другі стали ворожо відноситися до Шведів і до Мазепи. Не давали їжі, не було безпечно ні шведським, ні таки нашим воякам стояти постоєм по селах, селяне їх мордували або віддавали в руки Москалям.

До того настала зима, якої старі люде не памятали. Шведи замерзали на конях, відморожували собі руки й ноги, навіть сам король Карло XII. відморозив собі ніс і уши, бо він не вважав на себе і яку біду терпіли його вояки, таку й він терпів разом з ними.

Тоді навіть деякі з прихильників Мазепи зневірилися і покинули його, втікли зі своїми відділами. Так зробив миргородський полковник Апостол, так зробив ґенеральний хорунжий, Іван Сулима, за ними пішов Гнат Галаґан і другі.

Це була справжня зрада!

Вірними до гетьмана осталися: Орлик, Чуйкевич, Ломиковський і Горленко. Їх імена годиться спомянути з честю.

Новий рік стрінули гетьман Іван Мазепа і Карло XII у Зінькові а в тиждень пізнійше вони добули Веприк і забрали коло 1500 Москалів і 400 Українців у полон.

Так минула страшна зима. Карло й Мазепа мали великі втрати. Але з весною прийшла їм гарна підмога.

Дня 26. марця кошовий Кость Гордієнко привів своїх Запорожців до Будищ, де стояв Мазепа.

Гордієнко ворогував з Мазепою, бо Запорожці були демократи, хотіли зберігти незалежність Січи і недолюблювали гетьмана за його панські порядки, боялися, що б він не став українським монархом. Але Гордієнко був лицар і патріот. Як побачив, що Мазепа хоче визволити Україну з московської неволі, забув про давні порахунки і привів йому своїх козаків. Він казав при зустрічі з гетьманом:

„Ми війско запорожське, низове, дякуємо Милости Вашій, що Ви, як і пристало головному вождови українському, прийняли близько до серця долю, що найшла на країну нашу і взялися визволити її з московської неволі. Ми певні, що для того, а не через власну користь, не для особистих вигод зважилися Ви пристати до короля Шведського. Ми вірно хочемо допомогати Вам, ми вкупі з Вами будемо жертвувати і кровю і життєм своїм, у всім будемо коритися вам, аби тільки дійти до бажаної мети!"

Запорожці ще раз показали, що їх патріотизм не був розбишацтвом і що вони краще зрозуміли політичне положення України від вельможних полковників, котрі зрадили Мазепу і перейшли на бік Петра.

Петро, довідавшись про перехід Запорожців на сторону Мазепи, післав свого вожда Яковлева, щоб добув Січ і збурив це „гніздо української волі". Але Яковлеву не таланило. Він втратив багато війска, а Січі не міг узяти. Аж прибув компанійський полковник Гнат Галаган. Цей знав Запороже, його навіть обрали були кошовим. І що лиш цей зрадник по-

міг Москалям добути нашу Січ.

Січ збурено, а Запорожців вимордовано в нелюдський спосіб. Галаган ловив останки старих лицарів козацьких і віддавав їх Москалям на муки.

Ці вістки дуже бентежили Мазепу. Він був чоловік старий і недужий. Не для власної вигоди і не для користи почав він завольну війну, бо в нього не було ні родини, ні дітий, він зважився на цей важкий крок тільки для України, для її добра і волі.

А його не зрозуміли. Довірені і близькі люде зраджували гетьмана, народ не пішов за ним, військо стало голодувати, поміж від Лещинського і від Туреччини не надходила.

А цар Петро стягав чимраз більше війска, у його було коло 100.000 вояків.

Петро вибоївся по той бік Ворскли і на березі поставив гармати, котрими обстрілював козацький і шведський табор.

У Шведів було мало гармат і мало амуніції. Хоробрі вояки були виснажені голодом і зимою. Між ними було багато калік.

Шведські генерали радили Карлові відступати. Та це не було легко, бо зззду стояв Скоропадський з українським військом у Сорочинцях, а з ним шість московських полків і 4000 Калмуків і Волохів.

Карло рішився на битву з Петром під Полтавою. Виглядн на побіду були малі. Мало гармат, мало амуніції, мало війска. У Петра була три рази більша армія ніж у Карла і Мазепи разом.

Карло числив на свою геніяльність і на хоробрість Шведів і козаків. Та як раз, на його нещасть, він тяжко занедужав. Зранена нога викликала „зимну горячку", як тоді казали, Мазепа теж лежав недужий.

Бій счинився дня 10. липня. Замісць Карла провадив Шведами фельдмаршал, граф Реншільд.

Раиком Реншілд дав приказ атакувати Москалів. Московська армія, мимо чисельної переваги, захиталася і почала розстроюватися.

Але між Шведами, що привикли були бачити свого улюбленоговожда-героя Карла XII. виникли непорозуміння. Бракло геніяльної голови. Счинився заколот. Тоді король, з хорою ногою у високій горячці казав себе нести в бій, у самий найгірший огонь. Ворожа куля влучила в носилку і він упав на землю. Вояки, гадали, що король вбитий і це викликало ще більший заколот. Генерали не могли довести до ладу розстроєні полки. Петро зрозумів це і двигнув туди ціле своє військо.

Битва була рішена...

Цар Петро побідив. Карло й Мазепа мусіли втікати. Вони прибули на Молдавщину. Гетьман не пережив цього програшу. Усе його довголітня праця, весь його плян, над котрим він так довго і так обережно працював, був знівечений. Україна була знов здана на ласку й неласку ворогів.

Мазепа занедужав і вмер в Галацу (в теперішній Румунії), де його й похоронено з великими почестями.

Там він лежить і доси, дожидаючи хвилини, коли Україні визволять свій рідний прах і перевезуть його до костів до вольної і самостійної України, котра була його ідеалом, цілею його життя.

Ось який то важний момент з нашої історії нагадує нам день 10. липня!

Нині, коли українська визвольнаідея потерпіла новий погром, не меньший від Полтавського, спомин битви під Полтавою набирає окремої ваги. Він зневолює нас пошанувати пямять хоробрих оборонців нашої самостійности, а на Галаганах, Іосах і других зрадниках ті відступниках дає нам наглядний примір до якого горя доходить народ, коли він роздвоєний і коли нема в йому розуміння, що справу народню, справу волі і самостійности треба поставити вище всяких других питань.

Берлін, 10. липня, 1922.

Богдан Л.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсею дорогою повідомляється всіх, що **РІЧНИЙ МІТИНГ** Товариства „Ліги американських Сітізенів українського походження" відбудеться в неділю, дня 30-го липня 1922 точно о годині 6-тій вечер в домі Укр. Горожан, 822 Норт Франклін ул., Філядельфія, Па. 74

З причини, що мається вибрати новий уряд на слідуючий рік, а також з причини, що є дуже важні справи до полагодження, проситься всіх конечно на сей мітинг прибути. Лишім уже раз недбальство, а візьмімся як один муж до щирої праці, яка дійсно булаби хосенна для нашого загалу, для нашого поневоленого народу. Тож, усі на мітинг, де буде! На мітингу буде приймалось нових членів.

ЗА УРЯД ЛІГИ:
Теодор Гринєв, предс.;
Андрій Шостак, секретар.

СПИС ПООДИНОКИХ ОСІБ ЯКІ ЗЛОЖИЛИ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

Останній спис.
Подаємо в такім порядку як приходять жертви.

Ч. 1840 (Докінчення).

350) Шікаго, Ілл., від Всеукраїнського Окружного Комітету, переслав п. Мих. Поллак. 1,760
Зложили:
Максимик Михайло 5
Дубас Марія 5
Старський Іван 5
Воляньска Катерина 5
Фрищин Василь 5
Хитрий Гриньо 5
Книюк Йосиф 5
Потронік Михайло 5
Михайлович Мартин 5
Угрин Йосиф 5
Кутко Василь 5
Кріль Іван 5
Уриняк Захарко 10
Шарандін Теодор 5
Кутко Дмитро 5
Гнатушко Макар 5
Дороцький Йосиф 5
Мриголот Павло 5
Вітак Евстахій 5
Недоляк Михайло 5
Зелінка Марія 5
Бордахович Іван 5
Ярема Дмитро 5
Мостовий Іван 5
Холодницький Іван 5
Чикало Антін 5
Шкрабо Володимир 5
Дацьків Іван 5
Фтомин Ольга 5
Фтомин Стефан 5
Сухолець М. 5
Город А. 5
Мамчак Василь 5
Гуль Н. 5
Білянський Михайло 5
Барабаш Мартин 5
Бояньковський Семен 5
Мусів Микола 5
Гошко Павло 5
Пасічник Юрій 5
Мокрицький М. 5
Собот Іван 5
Панчук Теодор 5
Прийма Іван 5
Дубас Йосиф 5
Могетеч Теодор 5
Угриновський Михайло 5
Мадей Андрій 5
Костюк Микола 5
Кравець Гриньо 5
Венгрин Максим 5
Ткач Петро 5
Гавриляк Іван 5
Бобик Олекса 5
Калодинська Тереса 5
Бигар Пилип 5
Галун Іван 5
Саска Василь 5
Козак Іван 5
Школа парохії св. Петра і Павла 5
Тупець Марія 10
Гринюк Марія 10
Горбай Василь 10
Брийовський Іван 10
Матвіїв Василь 10
Ніпальський Теофіль 10
Венгрин Панько 10
Гриницик Михайло 10
Офік Йосиф 10
Добуш Михайло 10
Гніздар Василь 10
Квачан Яків 10
Гончар Р. 10
Ганюк Юрій 5
Шимчак Василь 10
Борис Михайло 10
Заболотський Дмитро 10
Мадій Дмитро 10
Гніздар Іван 5
Корчак Йосиф 10
Гніздар Дмитро 10
Центик Андрій 10
Гаркава Андрій 10
Шпікуда І. 10
Кузьо Василь 10
Сигечко Семен 10
Бойдак Іван 10
Сеньк Василь 10
Кріль Петро Николаїв 10
Бурдяк Михайло 10
Кобилюх Анна 10
Могитич Антін 10
Марчук Василь 10
Петрів Михайло 10
Пилинік Семен 10
Пишний Іван 10
Сеньк Марія 10
Токаренюк Іван 15
Кулиб Дмитро 15
Задорожний Іван 20
Воробель Іван 20
о. Л. Бень 20
Токаренюк Василь 20
Сеникшин Николай 20
Дзяврюник Павлина 25
Подвицький М. 25
Сем Александра 25
Мельник Анна 25
Дацьків Гаврило 25
Ткачик Григорій 25
Каня К. 25
Антонів Пазя 25
Суконник Йосиф 25
Парохія Рожд. Пр. Діви Марії, Сент Сайд 25
Мелешко Николай 25
Хоптяк Теодор 45
Подолюк Франко 50
Андрусів Василь 50
Мацелеško Василь 50
Др. М. Сименович 1000
о. Ю. Стецько 300

351) Честер, Па., переслав п. Гр. Перчак .....
Зложили:
Бр. св. Івана Хрестителя, від Укр. Народний Комітет 25
Валігура Василь 25
Сова Петро 25
Валігура Данило 25
Ярега Іван 10
Беднарчик, Микола 10
Мевкало Іван 10
Кремпса Дмитро 10
Ганяк Николай 10
Боришкевич Йосиф 10
Сова Дмитро 10
Бр. св. Михайла 10
Дмитришак Теодор 5
Ориняк Юрко 5
Кошюба Катерина 5
Укр. Студент. Кружок 5
Товариство „Боян" 5
Сірий Іван 5
Буяк Антін 5
Кожушко Іван 5
Солян Гнат 5
Станчак Николай 5
Дрізд Теодор 5
Яблонівець Методій 5
Бойко Петро 5
Більо Дмитро 5
Кочкудан Василь 5
Вагинка Петро 5
Мевкало Михайло 5
Лесняк Онуфрій 5
Плавинік Андрій 5
Ходінський Теодор 5
Куницький Грець 5
Сенчишин Іван 5
Купцьо Йосиф 5
Возник Демко 5
Семчак Юрко 5
Макух Николай 5
Хощінська Дмитро (мол.) 5
Лазорищак Михайло 5

352) Детройт, Мнш., переслав о. В. Довгович .....
Зложили:
Каперський Тимотей 5
Н. Н. 10

355) Нью Гейвен, Конн., Барани Петро .....

356) Мінеіспорт, Па., Тов. Богдана Хмельницького, переслав о. І. Теодорович .....

357) Вотервайт, Н. Й., переслав о. О. Ковальський .....
Зложили:
Гарбозинський Николай, .. Скенектаді, Н. Й. 5
Мадарашт Михайло 5
358. Філядельфія, Па., Лужецька Настуня, переслав о. М. Кузьмак .....

359) Шікаго, Ілл., від Всеукр. Окружного Комітету, переслав п. Михайло Поллак .....
Зложили:
Яворич Стефан 50
Борак Анна 10
Нідерма Н. Й. 10
Кшивецький П. 10
Кобза Й. 5
Микитин М. 5
Угриновський П. 5
Ковальчук Теодор 5
Савицький Стефаль 5
Стефанів Іван 5

360) З Бразилій, Ямнюк Ст... 10
361) З Бразилій, Пастушак Ів. 5
362) Філядельфія, Па., переслав п. М. Стокоплоса .....
Зложили:
Дулеба Онуфрій 5
Євка Василь 5

363) Філядельфія, Па., Насевич Михайло, переслав п. Т. Гриней .....
364) Вайтсон, Н. Й., Покрищка Михаіл, переслав п. М. Жарський .....

РАЗОМ $111.357.

ЗА ПРЕДСТАВНИЦТВО ГАЛИЦЬКОЇ РЕПУБЛИКИ.

Др. Лука Мишуга.

ДОДАТКОВО ЗЛОЖИЛИ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ:

Кліленд, О. Мазепа Йос... 25
Ню Йорк Сіті, переслав п. С. Дембицький .....
Зложили:
Маркевич Михайло 5
Кацірук Михайло 5
Смагло Василь 5
Бахір Онисько 5
Древинишький Пєтро 5

РАЗОМ $50.00
Попередно зложено $111.357
РАЗОМ $111.407

NEW YORK, N. Y.
Заходом Товариства Української Молодежи в Ню Йорку
— устроюється —
РЕФЕРАТ
в сполученню з світляними образами на тему світової війни. Прелегент п. Сембратович
В НЕДІЛЮ, 30. ЛИПНЯ 1922
в Українськім Народнім Домі,
217 East 6th St., New York, N. Y.
Початок о год. 7.30 вечером.
Вступ 50 цент. Для дітей 25 цент.

ФІФКАРТИ

на поспішні кораблі до краю і з краю. Через море в особих днях. Квоти в 3-тій класі на 2, 4 і 6 осіб. Чесна обслуга і совісна опіка. Паспорти виробляємо листовно. Також виробляємо документи, що можете вернутися назад до Америки в ваших місцях без жадних клопотів.

ХОЧЕТЕ СПРОВАДИТИ РОДИНУ ДО АМЕРИКИ?

Першого липня зачнуть пускати до Америки призначене число емігрантів кождої національности на 1922/23 рік, отже хто пішле шіфкарту скорше, того родина зможе прийхати скорше. Пишіть по інформації ще нині.

ГРОШІ ПЕРЕСИЛАЄМО ДО КРАЮ і гарантуємо, що родина отримає в трох тижнях. Полагоджуємо всі справи як: контракти, інтабуляції, повновмоги і ин. пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N.Y.
(Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)
ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, пред.

НАЛОГОВИЙ ГЕРОЙ.

Перед одним судом в Парижі ставав недавно один Француз, Моген на імя, обжалований за підпал. Мав він підпалити цілий ряд домів, а потім самий брав живу участь в гашенню огню. А гасив по геройськи, що просто з кождого огню виходив тяжко попарений на руках та лици. Деколи його треба було аж віддати до шпиталю на лічення.

Суддя випитував обжалованого про причини його постування, і він заявив, що він не підпалював хати, щоби опісля їх ратувати, бо він любив показуватися перед мешканцями села в уніформі огневого сторожа та доконувати геройських вчинків перед очима.

Суддя приказав судовим знатокам психіятрії розслідити умовий стан обжалованого, і сі орекли, що підсудимий здоровий орекли, що підсудимий здоров на умі, але його розум трохи схиблений глупою літературою та рухомими образками.

З ХРОНІКИ БАНДИТИЗМУ.

Коло Яслиск в Галичині виявзалася стрілянина між поліцією і бандитами. Бандити втікли на чехословацький бік, лишаючи по цім боці одну жінку, Стефанію Шпорняк.

ДОПИСІ

БУТЛЕР, ПА.

Заходом Українців згуртованих при українській греко-православній церкві, св. Петра і Павла, устроєно дня 15-го липня, 1922, баль, з якого увесь дохід призначено як слідує:

1) Для товариства Самопоміч в Різефові $69,95; 2) для інвалідів на руки др. Смаль-Стоцького $67,05. Разом $137.-00. Гроші сі вислано дрефтами нумер 390,925 і 390,926.

Всім, що помогли до зібрання так поважної суми, незважаючи на протинатягацію польських наймитів, сердечне спасибі.

Жерт доконче треба і кождий чесний Українець від них невідкажеться ніколи, хиба слуга московсько-жидівсько-польський.

Комітет.

ДО КОМІТЕТУ „ПОМІЧ ГОЛОДНИМ" у Відні, Порцелянгасе 19, І.

Київ 5. V. 1922,
в. Підвальна 36, 8.

Особи, що одержали подарунки з посилки надісланої Науковому Товариству Комітетом „Поміч Голодним" (Антонович, Верло, Добровольський, Соколовський, (ботанік) Стебницький, Різіченко, Паночині, Квітка, Курило, Яната та инші (коло двох десятків) складають Комітетові свою подяку і прохають і на далі надсилати: мило, какао, сахарін, перна, оливці, панчохи, макарони, голки, нитки то що. Дуже треба білизни одежі, взуття, але може є важче спровадити.

З доручення працьовників Академії Наук і Наукового Т-ва

Романовичі Ткаченко.

Примітка: Посилку надіслано за гроші одержані проф. Грушевським з Америки.

ОСТОРОГА! НОВИНА!

ЗАМКНУВ СТАЙНЮ ЯК КОНІ ВКРАЛИ.

ПОЗАЯК богато Українців пише нам, що:

1) Чекають вже місяцями а навіть роками, а їх рідня еще не приїхала.

2) Декотрі, що вислали шифкарти а компанія збанкротувала і т. д. — ДЛЯТОГО

1) Єсли хочете їхати скоро, добрими і поспішними кораблями до старого краю, або

2) Спровадити рідню до Америки найлучшою лінією корабельною.

3) Спорядити контракти, повновласти і т. и.

4) Одержати паспорт чи до Галичини чи до Великої України і в Росію, хай перше голоситься писемно або особисто до

АВТОРІЗОВАНОГО ПРЕДСТАВНИКА ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІҐРАЦІЙНИЙ ДІМ,
TRAVELERS TRANSFER COMPANY
470 W. 23rd STREET, NEW YORK CITY

УКРАЇНСЬКА МОВА В АМЕРИКАНСЬКІЙ ШКОЛІ

BLOOMFIELD COLLEGE В BLOOMFIELD, N. J.

є одинока школа з державним признанієм в Америці, в якій ті, що хотять набути вищого образования, можуть вчитись рідної мови і літератури. Ноти з сьої науки є важної при класифікації, як з кождих инших предметів. Рік шкільний починаєть дня 6. вересня, 1922. Вписи до школи днеь перед тим. По такі інформації як: услівя вступу і кошта науки потрібя вдаватись до:

PROF. BASIL KUSIW,
167 Liberty Street, Bloomfield, N. J.

Г. Райдер Гегард.

ВПРАВА ПО АФРИКАНСЬКІ СКАРБИ.

(Продовження).

(3)

Кінець „Занзібару".

„Памятаю", відповіла Беніта тихо.

„Ті слова мали алегоричний зміст", казав він далі. „Я почув се зараз. Еге, я вже на половину хотів відповісти „назад" і відмовитись від мого місця на сім кораблі. Але сієї хвилини я поглянув знову на вас і щось в середині в мені сказало „вперед". Таким чином я пройшов решту трапу і вклонився вам; ми се привітяне, я, властиво, не мав ніякого права, але я памятаю, ви прийняли його".

Він помовчав, а потім провадив далі. „А як почалося, то далі вже пішло та й пішло. Се завжди так бувае, правда? Головна річ — початок, а кінець вже прийде й сам. Тепер він прийшов, хоч ще за пів години перед сим я був рішив не допускати до нього. Але я не винен, що він несподівано виявився у себе очи на потилиці і.. голубко, я люблю вас. Ні, будь ласка будьте спокійні: я ще не скінчив. Я вам говорив вже, що я за людина, і певно, до сього нема нічого вже додати, бо особливих хиб, виключаючи найгірші з них — лінощів — в мене не має, а якобудь ноти як я не шукав, я не знайшов ніякої. Але в мене є сяке-таке знайомство з світом, яке я придбав в довгій черзі своїх моральних мандрівок, і як людина з досвідом, я дозволю собі подати вам одну пораду. Може бути, що для вас моя парсуна се проста подорожня забавка. Але може бути і так, що ви дивитись на справу инакше. В сім разі, як приятель і людина досвідчена, я остерігаю вас — погляньте на справу другим оком. Не майте зо мною ніякого діла. Прощеніть мене геть, ви ви на се не пожалуєте ніколи".

„Ви жартуете, чи се правда, пане Сеймур?", спитала Беніта, ще й досі говорячи тихо і дивлючись просто поперед себе.

„Правда? Ну вже-ж правда. Як ви можете питати?"

„Бо я завжди гадала, що такі люде завсіди себе хвалять".

„Маете рацію, але я ніколи не роблю так, як бувае. В противним разі я-б тут сієї ночи не був. Я хочу змалювати себе найгіршими фарбами, самими найгіршими, бо який я є, а я таки чесний чоловік. Тепер, сказавши вам, що я за людина, або що я був за людина, за пів години перед сим, ледацо, ні до чого нездатна, безнадійна хора, — я вас питаю, чи хочете ви слухати мене далі?"

„Я вас маю охоту, — казіть далі".

„Дякую вам. Я вам розповім, що був я за людина за пів години перед сим; тепер, маючи надію, що ви повірите мені, я хочу розповісти вам, що я за людина тепер. Я людина, що щиро каюся, людина, на яку впало нове світло. Я ще не дуже старий, і як сказати по правді, то я думаю, що в мене таки е ще трохи здібности. Добрі обставини ще можуть трапитись на моїй дорозі; як щож вони не трапляться, то задля вас, я їх сотворю. Я не вірю, щоб ви колись могли знайти людину, якій любила вас більше і піклувалася про вас з більшою ніжністю. Я хочу жити для вас в будучині ще інтенсивніше, ніж я жив. Я жив для себе в минулім. Я не маю намір зглинути на вас особистими закликами, але що правда то правда: я стою на перехресті двох доріг. Як що ви віддастеся за мене, то я почуваю, що з мене ще може бути чоловік, з яким не соромно буде вам і похвалитись — як що-ж ні, я напишу „Конець" на домовині можливостей Роберта Сеймура. Я кохаю вас над усе на світі. Ви єдина жінка з якою я хотів би прожить своє життє; се вас мені завжди бракувало на моїй дорозі. Прошу вас, будьте смілині, спробуйте побратися зо мною, не зважайте на те, що я, яко авантурник, нічого не бачу перед себе окрім злиднів".

„Не говоріть отак", сказала вона жваво. „Ми всі авантурники на сім світі і я ще більше, ніж ви. Треба звертати увагу на самого себе, а не на те, що в нас є, або чого немае".

„Хай буде так, панно Кінфорд. Але мені вже вчора ви-зати, тепер маю слово!"

В сей самий момент затихли в Скінчився один з вальсів, і кількох танцюристів вийшло на поклад, щоб пофлірт увати або просвіжитися. Одна пара, захоплена, зовсім очевидно, першою роботою стала так близько коло Роберта та Беніти, що їм стало зовсім неможливо балакати далі, і хоч-не-хоч довелося слухати звичайну в подібних випадках балаканину.

Нарешті пізнію знов почало грати у залі, і двоє коханців, що не залишали щебетати і досі, зібрался нарешті йти. Раптом на місточку почувся якийсь рух і Роберт зобачив, проти ласкавого неба, що промайнула якась людська постать — і прожогом кинулась вперед. Зараз по сім страшенно задзвонив дзвінок коло машини. Він знав сей знак — се було „Стап", за яким почувся звичайний знак — „назад, всіяко ходою".

„Дивно, що за річ?" зверпувся парубок до дівчини.

Але ще не встигли злетіти з його уст слова, вони вже знали в чім річ. Було таке почуття, що наче весь могутний корпус корабля раптом спинився, але його зверхня частина сунула далі вперед; за сим почуттем ішло друге — ще страшнійше, що болючійше в своїй природі — почуття, що ви сунетесь по чомусь, без надійно і важко, як людина сунеться по льоді або по гладенькій підлозі. Почудорожав раптом спинився, але його зверхня частина сунула далі вперед; за сим почуттем ішло друге — ще страшнійше, що болючійше в своїй природі — почуття, що ви сунетесь по чомусь, без надійно і важко, як людина сунеться по льоді або по гладенькій підлозі. Почулося тріскание дерева, мотузже пукало на двоє, бахкаючи як вистріли з пістолів; тяжкі речі покотились по покладі вперед. Беніта, яку скинуло з стільця, вдарилася об Роберта, і вони обоє покотилися у бік. Роберт не був ушкоджений і зараз став на ноги, але Беніта не вставала, і він зобачив, що вона побила об щось голову. Бо кров бігла по її лиці. Він підвів її, і — переляканий і без надії він думав, що її забило на смерть — приклав свою руку до її серця. Слава Богові! воно билося — вона була жива.

Музика в залі перестала, і на якийсь час настала тиша. Раптом счинився страшний гвалт, який бував звичайно, коли хтось питься корабель. Люде з дикими очима бігали сюди й туди; то там, то там кричали жінки і діти; священик упав на коліна і почав молитись.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ВИХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

5000

українських Ілюстрованих книжок з інформаціями в патентових справах ми видрукували. Виналідники і другі пишіть по ту книжку дисць доки наклад стане. Пішлемо безплатно.

Патентовані адвокати: ультиві, скорі, справедливі.

A. M. WILSON, Inc.
Patents
310 Victor Building,
WASHINGTON, D. C.

ЗНАНИЙ УКР. ХИРОПРАКТОР
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить рікші заздавнені недуги так МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН не уживаючи медецини.
Переконайтеся, увіріте.
Ню Йорк офіс: **335 E. 18th St.**
Понеділок, середа, пятниця від 10. годині до 7. вечер.
В неділі від 10. до 1.
Passaic, N. J. офіс: 52—2nd St.
Вівторок, четвер, субота, від 12. до 8. вечер.

ДР. МИКОЛА А. ВОСТРОСАБЛІН
РУСЬКИЙ КРАЙОВИЙ ЛІКАР.
Посідає велику і довголітну практику як хірург і акушер в старім краю і Америці. **7м—**
Лічить мущин, женщин і дітий.
Пацієнтів приймає в офісі під ч. **79 Sussex St., Jersey City, N. J.**
Урядові години: рано 9—10; —2 і 6—8 вечер. в неділі 1—4 пополудни.
Рівнож відвіджує хорих по домах на телефонічне покликание в кождім часі. Телефон Montgomery 5562.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH
10 E. 7th, ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найновійшим електричні апарати.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
вежи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

ШИПКИ
аппорти, шифкарти, єдини старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотаріальна,
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
СПЕЦІЯЛІСТА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І НИРОК.
Порада даром.
DR. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. а Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

НЕЗВИЧАЙНА ОФЕРТА ДЛЯ МУЩИН.

Ослаблені і нервові мущини стають раз на все вилічені чудовим средством, яке вилічило тисячі. Коли Ви є недужі і терпите на ослаблене, безсилие, втрату енергії або памяти, нижуваду або мікурову слабість, встидливість, або коли не можете сконцентрувати Ваші гадки, тоді зістанете вилічені сим лікарством, званим NOVO. Від него будете чутися сильним і енергічним вкоротцім часі Щобн переконати Вас, що NOVO, се дійсно поміть, вишлемо Вам 2 денну скількість сего средства яке вистарчить Вам на пятнайцять день на спробу, коли пришлете нам Ваше ім'я і адресу та 50 цент. в почтових марках на кошти пересилки. Ним не шлемо Вам лише зразок, а повне 15-денне средство, яке оказалося достаточним в богато випадках. Ся оферта є важна лишень на ограничений час, тому Ви не повинні зволікати а писати сейчас і средство се вишлеся Вам в звичайній пакунку. 56cy

NOVO COMPANY,
Box 33, Dept. 23, Brooklyn, N. Y.

CUNARD
ANCHOR
НА УКРАЇНУ ЗА 12 ДНІВ.
Найшвидша водна дорога.
Виїзд під особистою орудою з безпосередними пересілками до Самаргороду, Львова, Галичі, Мемелю і Либави на одним з найбільших і найшвидших пароходів, які відходять з Ню Йорку кождого вівторка.
Каюти для всіх третьокласних пасажирів.
МАВРИТАНІЯ, АКВІТАНІЯ, БЕРЕНГАРІЯ
Пересилає гроші до Совіцької Росії і на Україну під повною гарантією.
Також платні листи належні в краю Совіцької Росії.
Жадайте книжочки.
За шифкартами й інформаціями звертайтеся до наших агентів.

United American Lines Inc. JOINT SERVICE WITH Hamburg American Line

НЮ ЙОРК ГАМБУРГ ВПРОСТ!

Найдешевша дорога до всіх частий Середної Европи.

КОРАБЛІ ВІДХОДЯТЬ КОЖДОГО ЧЕТВЕРГА

з дому 86, North River, Foot of 46th St. в полудне.

Кабіни з 2, 4 і 6 ліжками на кождім кораблі. Великі їдальні кімнати, салі для снідання і всі сполучені вигоди для ужитку пасажирів 3-ої класи.

Кораблі "Hansa", "Bayern", "Wuerttemberg" і "Mount Clay" мають також кілька спеціальних кабінів.

Два нові 20,000 тон три-шрубові кораблі,

"RESOLUTE" and "RELIANCE"

будуть відїжджати на переміну що другий вівторок з 1, 2, і 3-тої класи пасажирів.

По замовлення вдавайтесь до

UNITED AMERICAN LINES INC. 39 BROADWAY NEW YORK

або котрого небудь управленого агента.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА

„СВОБОДА"

приймає замовлення на друковане тіктів, розкидок, афішів, членських книжочок, статутів, книжок, коверт і листових паперів для Братств, Товариств і Сестринств, часописів і всіх инших річий, що входять в склад друкарських робіт.

РОБОТУ ВИКОНУЄМО ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ І НА ЧАС.

Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОСИЛАЄСЯ ГРОШІ

ПО НАЙНИСШІМ ДЕННІМ КУРСІ.

ШИФКАРТИ на всі лінії спродаються по компанічних цінах як і самі компанії.

ПЛАТИМО ПРОЦЕНТ від Доляра на депозитах.

ВСІ НОТАРІЯЛЬНІ СПРАВИ полагоджуєся сумлінно.

ПАПЕРИ ДЕКЛЯРАЦІЙНІ виготовляємо скоро.

MOKRAY BRODERS Банкері під Державною Контролею.

MOKRAY BROTHERS BANKERS
150 SECOND ST. Bankers PASSAIC. N. J.

РОЗБІЙНИК КАРМЕЛЮК 2.40

ІСТОРИЧНИЙ РОМАН
в 6-ох томах, Мих. П. Старицького

Замовлення висилайте враз з тріщми на адресу:
"SVOBODA". 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

Григорій Кунашевський

Представитель всіх корабельних ліній
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АГЕНТ І НОТАР
ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ І З КРАЮ
(Ціна стягає Компанічна.)
СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.
Пересилка Грошей до Всіх Частий Світа.
(Точна-дешева, і під повною гарантією.)
СОВІСТНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.
Повне довіре серед громадян Українців по всіх сторінах Зл-Держав.
По бливші інформації звертайтесь всегда на адрес:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

64 СТОРІН КАТАЛЬОГ КНИЖОК 64

ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"
ВИСИЛАЄМО ДАРОМ!

ПРИ ЗАМОВЛЕННЯХ ПОНАД $5.00 ДАЄМО ВІДПОВІДНИЙ ОПУСТ.

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКАНСЬКЕ СЕЛО.

У сіх европейських краях село живе хліборобством і відрізняється від індустріяльного або купецького міста всею обстановкою свого життя, окремою фізичною та психічною культурою, своїм стародавним сільським звичаєм і обичаєм. Американські хлібороби не селяне, а фармери. Вони не осідалися селами і на своїх роскинутих фармах не могли творити ні сільського життя ні тої окремої сільської культури, яку в Европі виростили в кождім селі довгі віки близького сусідства, спільної долі і однакових переживань. Американське село відрізняється від міста лише числом мешканців. Село („вилидж") називають в Америці всяку людську оселю, де при купі живе менше як 2.-500 осіб, де мешканців більше як дві з половиною тисячі, там вже говорять про місто (тавн).

Інкорпорованих мунніципій (громад) з менш як 2,500 мешканцями налічують в Америці поверх 12,000. На ділі „сіл" є більше, так як не всі вони інкорпоровані як самостійні громади з окремою адміністрацією. Приблизно 10 процент населення Америки живе в таких селах, та окрім того під їх меншим або більшим впливом стоїть ще яких 20 процент людности, саме доокличні фармери то-що.

Є три голоних типи американського села: індустріяльне село, пригородське і хліборобське.

Індустріяльне село виросло коло шахт (майн) або коло фабрик. З хліборобством і взагалі своєю околицею воно звичайно не має нічого спільного. Населенне складаєтеся з шахтів або фабричних робітників. Робітники, що працюють в майнах, живуть звичайно в домиках, які побудовала та арендує їм компанія. Окрім „майни" чи фабрики, робітничих хаток та скільки необхідних „сторів" (магазинів) звичайно нічого більше в такім „селі" нема. Мало не всі „майнерські села" і більшість фабричних заселені чужинцями-імігантами; бувае; що десять або й двайцять ряжих національностей скупчилось в однім селі довкруги шахти.

На заході. в Огайо, Індіяні та Ілінойс, і ще частіще в Неваді, Айдаго, Вашингтон, Орегон і Каліфорнії можна здибати богато „мертвих" індустріяльних сіл. Побудовано їх звичайно, там. де колись були копалні і мешканці-робітники добували вугіль та руду. Але мінеральні запаси вичерпались або добувати їх не оплачувалось, компанії понехали дальшу продукцію, населенне розбрилось і залишились лише пусті хати з повибиваними вікнами: Такі-ж покинуті людські осел лишає за собою лісова промисловість, коли виничшии ліси компанія переносить свою діяльність на друге місце; декуди на зрубі поселяеть ся фармер і пробує корчуванием добути собі шматок родючої землі, В час війни як гриби по дощі виросли індустріяльні села коло амуніційних заводів, більшість їх стоіть тепер пустою.

Пригородське село есть фактично частиною близького города і його житте і всі інтереси тісно звязані з городом.

Хліборобське село саме теж хліба не робить, але воно звяляеться товариським, торговим і промисловим центром для всего доокольчного хліборобського населення. Туди приїзджають фармери — хуторяне продавати свої продукти і купувати що їм треба. В селі є майстері, де фармер може направити свої хліборобські знаряди, банк, де він складае а-бо позичае гроші, аптика і таке инше. Фармери їзіджаються на мітінги та на хліборобські курси. По селах є всюди „центральні початкові школи" для фармерських дітей і декуди й середні школи з хліборобськими відділами.

Окремий тип сіл, не похожий на американський і трохи ближчий до европейського, можна стрінути в стейті Юта. Там поселювались релігійні сектанти, котрим їхні пророки наказували „обробляти землю і не шукати золота і дорогоцінних металів та каменів". Поселенці осідали селами і зараз будували собі церкви, школи та оборонні форми проти Індіян. Земля за селом, блище або дальше, але фармери ще й доси живуть всі при купі, в селі. Приходили нові переселенці, то й ті так-же самовдавали село. Живучи в селі ті фармери селяне стрічаються поміж собою кождий день, тоді як фармери хуторяне мусять милями манджати до найближшого сусіда.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Сим повідомляеся тих Вп. Членів, котрих діти є обезпечені в У. Н. Союзі, що нові діточі грамоти вислано вже на руки відділових секретарів до слідуючих відділів: ч. 3, 5, 7, 8, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 38, 40, 50, 51, 52, 58, 59, 65, 73, 75, 76, 82, 87, 90, 96, 98, 103, 108, 109, 110, 116, 124, 128, 130, 136, 145, 146, 155, 159, 160, 161, 168, 174, 175, 181, 182, 183, 193, 198, 200, 203, 204, 206, 208, 209, 211, 214, 221, 223, 234, 237, 241, 242, 243, 144, 147, 250, 258, 274, 278, 283, 288, 292, 295, 314, 317, 320, 321, 326, 341, 350, 364, 367, 379, 380, 385, 388 і до 196-го.

До всіх прочих відділів висилка нових діточих грамот здержана є до часу коли вони звернуть всі старі діточі грамоти, або надішлють просьби о видачу нових грамот в місце дуплікатів грамот погублених.

На просьбу многих відділових секретарів сим упоминаеться всіх інтересованих, чимскорше старі діточі грамоти звернути до рук відділових урядників і дальшої висилки нових грамот не здержувати. Кому з членів У. Н. Союза стара грамота його дитини знищилася або загубилась, той нехай зголоситься до секретаря свого відділу до підписання відповідного формуляра на видачу нової діточої грамоти а взглядно о грамоту на привілеї в молодечім департаменті У. Н. Союза для нього самого.

З повважанием:

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ У. Н. С.
І. Каштанюк, гол. рек. секр.

Мушюн хороніть себе перед всіма венеричними зараженнями уживайте завсігди

SANYKIT

(Sanitary Kit)
Французький охоронич
Рурка 35-ц. Kit (4's) $1.
У всіх аптиках або San-Y-Kit Co., 92 Beekman St., New York.

КАТАР МІХУРА

NORTH GERMAN LLOYD

Дво-шрубові кораблі
ДО СХІД. ГАЛИЧИНИ
в найбих або 3. класою
NEW YORK — BREMEN
Кораблі відходять кождої другої середи.
Богато улішеної третої класи приспособлення для вигоди.
Знамениті кухня, вигідні замкнені кабіни для 2, 4 або 6 осіб.
По дальші інформації удавайтеся до котрого місцевого агента або до NORTH GERMAN LLOYD 14-16 Pearl St., New York

ІЗДІТЬ RANGER-ОМ

Найлішший бицикель коли-небудь збудований. 44 родів, кольорів, величин; родівний в нашій новій фабриці. ЗАШАДІТЬ $10 до $25. За готівку або доглі-ні салати. Весінній сапрат до одобрення на 30 дневну пробу. Жадні зобовязання, аж ви будете вдоволені.

ТУМІЙ найлішої якости по фабричних цінах, експрес оплачений. Лямпи, колеса, приряди. Пишіть нині по низькі фабричні ціні та знамениті оферти і условія.

MEAD CYCLE COMPANY,
Dept. L-375, CHICAGO
Пишіть до нас нині.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Маемо богато різних фарм до продажі в середних околицях Нюйорського Стейту. Фарми добре загосподаровані, Земля дуже урожайна. Всюди цементовані дороги. Близько міст і желізниць. На жадание висилаемо кождому докладний опис і фотографії фарм, як рівнож і условія купна. Купи фарму, а будеш сам собі паном. Пишіть сейчас до Рудзеської і Син Компаній,

RYDZESKI & SON CO.,
313 King Street, Herkimer, N. Y. 146

ПОЧТОВІ ПОСИЛКИ В РОСІЮ НА УКРАЇНУ.

(З Почтового Департаменту в Вашингтоні).

Як відомо, до недавна Совітський Уряд не дозволяв окремим особам в Росії одержувати з Америки більше як по два почтові пакети на місяць. В місяци червни с. р. те обмеженне скасовано, так що тепер можна посилати почтою в Росію приватним адресатам стільки пакетів скільки хто хоче, без нінякого обмеження що до числа посилок.

Окрім того окремим декретом Совіт Комісарів розпорядив, що слідуючий крам можна посилати почтою з заграниці до приватних осіб в Росії для їх особистого ужитку без окремого дозволу з Комісарияту Внішної Торговлі, якого, як відомо, вимагано доси для всіх посилок:

1. Харчі, за виймком таких що псуються,

2. Книжки, газети, рукописи, фотографії, малюнки, ілюстрації документи, за виймком тих, яких імпорт в Росію заказаний.

3. Одежу і всяку матерію на одежу, біле, капелюхи, чоботи, постіль, годинники, окуляри, термометри, столову і кухонну посуду та всякий дрібний крам для домашних потреб — цвяхи, дріт, шнурки, нитки і таке инше.

4. Музичні інструменти.

5. Інструменти для професіонального ужитку.

6. Всякий крам для загального буденного ужитку — мило просте і туалетне, папір і таке инше.

7. Ліки і медицини.

Одначе окремого дозволу на посилку і імпорт того краму не вимагаеться лиш тоді, коли він має служити лиш для особистого ужитку адресата. Коли-ж він призначений на продаж, тоді на імпорт треба мати окремий дозвіл з Наркомвнештторга.

Всі посилки підлягають в Росію цловим оплатам за виймком харч, посиланих приватними особам для їх особистого ужитку та допоможним організаціям.

Американські почтові урядні приймають тепер до пересилки в Росію (з Україною) пакети до 12 фунтів ваги, одначе лише нереджстровані і на риск посилаючого, значить не приймаючи відвічальности за доручение адресатови.

УТРОЄННЄ ПРИ ПОМОЧИ ЛОНЧОХИ

Французькі газети підняли недавно нову кампанію проти німецьких купців та фабрикантів. Послугуються сим разом, як вони кажуть, частини послідними часами случаями затроєнь крови серед населення Парижа. Пояснюють ці случаї газети тим, що затроенне походить від отрійних фарб, які вживають німецькі фабрики дешевого ніжного ходіння, що напихають свої вироби більному населенню Франції. Як кажуть газети, люди купуючі дешеві повнохи, далеко дешевші від почхів, роблених у Франції, по кількох вже днях ношення побачили на ногах великі болячки. Такий самий досвід мали люди, купуючі дешеві німецькі капелюхи, в них болячки появлялися на чолі.

На основі таких фактів французькі газети пишуть про просту злу волю німецьких фабрикантів, бо мовляв Німці є найкращими знатоками хемічного промислу і утійної фарби вживали певно свідомо.

ФАРМИ НА СТЕРІТІ НЮ ЙОРК.

Земля урожайна і без каміння.

153 акрів, з чого 65 акрів глубого ліса вартости $2000, 7 добрих під бляхою будинків, дім на 9 кімнат, вода при домі, 2 молоді коні, 5 корів, 1 яловка, і вей дріб, 300 бушлів жита, 40 тонів сіна, 5 акрів картофлів, 4 корни, 7 вівса, 4 гречки і огородина, вози і машинерія до фарми, 2½ милі від міста і колеї, коло стейтової дороги, всьо разом за $4000, виплати $2000.

64 акрів, з чого 35 акрів ліса, будинки добрі і нові, дім на 8 кімнат, стайня муровани, 2 коні, 6 добрих корів і всей дріб, 32 тони сіна, 250 бушлів жита, 5 акрів картофлів, 7 вівса, 4 корни, велика огородина, всіляка машинерія і тулька, 2 милі від міста, разом $2900, виплати $1.800. Голоситись до: **PAUL KUTYNSKY, 263 Avenue B, bet. 15 & 16 St., 3rd floor, New York, N. Y.** 74-78

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

30 акрів, будинки, худоба, тулька посіви. Ціна $3500, готівкою $1500.

Фарма 84 акрів під тютюн. Фарма на стейтовій дорозі, будинки, кузня, тарадж і тулька. Ціна $7000, готівкою $2.000. 73-74

Фарма 237 акрів, будинки, тульця 32 штук худоби. Ціна тільки $6500, готівкою $2500. **Фармер STANLEY NYCZAY, Staffordville, Conn.**

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 45 акрів, ліс, сад, ріка, дім з 6 кімнат, барна, курники і другі забудования, 2 корови, кінь, 200 курий, 4 безроги, всі посіви і машинерія, одна миля до міста. Ціна $2500, готівкою $1.000. 73-78

Фарма 130 акрів, ліс, річка, озеро, великий сад, дім з 10 кімнат, 12 корів, бугай, 2 коні, 200 курий, 2 безроги, всі посіви і машинерія. Ціна $4.000, готівкою $1.800.

PISARKO & POKUTNY,
429 E. 5th Street, New York, N. Y.

ФАРМА В НЮ ДЖЕРЗИ, близько Нью Йорку, 170 акрів, 30 акрів грубого ліса, великий сад, озеро 5 акрів, дім муровани з 10 кімнат і другі забудования, 27 дійних коров, бугай, 6 яловок, 4 коні, 200 курий, 2 безроги, гуси, качки, цілі фарма засіяна, одна миля до міста, доход з молока $3.500 річно. Ціна $14.000, готівкою $4.000. 73-78

PHILIP LOBOR,
274 E. 4th Street, New York, N. Y.

ХТО ХОЧЕ КРАСНО МЕШКАТИ

на свіжім воздусі і знайти добру роботу в тім місточку, нехай голоситься від ч. **420 Wood Ave., Linden, N. J.,** лише пів години їзди від Нью Йорку. Красний мурований дім на дві фамілії, город овочевий, город на яриику, можна тримати корову, свині, кури, гуси і т. д., за $5.500, виплати $1.500. Є також бучерня, добрий бізнес, також дім на 2 родини разом 5 лот. Красний город овочевий, ярина і вино, кури, гуси, качки, кінь, віз, бричка дуже дешево. Старі люди продають бо не можуть вже робити. Спішіться з купном, не пожалуєте. Не забувайте, що Линден дивсь то не той, що був перед 10 роками. Робіть тут є більше, як в великім місті. 74

ФАРМА! ФАРМА!

З причини старости господаря, сподається тано фарма: 69 акрів урожайної землі, з котрої 10 акрів доброго пасовиска, 12 акрів грубого ліса, 47 акрів засіяні і сіножас. На фармі знаходиться дві керниці і річка перепинає через цілу фарму. Знаходиться молодий сад з 30 овочевих і 25 цукрових дерев. Горний дім з 9 кімнат, маєзвиний, з газовим світлом, з телефоном і водою. Велика добра стодола, підмурована, одно шопа, гараж і курник. Всі будинки в добрім порядку і з громовідводами. Додається до сеї фарми два гарні великі коні, 10 регістрованих дійних корів, 4 телят, один регістрований бик, одна яловка, 5 бесрог, 24 підсів, 5 гусей, 15 качок, одно віпця, 39 штук кур; також посів, сіно, вози, сані, бричку, упряжі на коні, 8 акрів вівса, 3 акри картофлі, 3 акри ячменю, 4 акри кукурудзи, 2 акри гречки, з року 1917 Форд автомобіль, сівярка, грабярка, косярка, вялка, тасдіювий двигтель о двох конях сили, з машиною і вялою. Машини для сіна, садження і копання картофлі. Всі добрі майже нові рільничі машини. Ціна сеї фарми 4400 долярів, готовими грішми тільки 1,000 дол., а решта на сплату не меньше як по 150 дол. в рік і 5 процент. Добра нагода купити фарму за таню ціну. Фарма знаходиться тільки дві милі від малого міста, 6 миль від великого фабричного міста, одну милю від колійної стації, пів милі від гладкої сошної дороги і одну пяту милі до молочної фабрики і школи. Недалеко від фарми є село Українці. Пишіть або приїздяжайте на адресу:

KYRYLO MELNYK,
P. O. Box 243, Remsen, N. Y. 73-74

КІМНАТИ ДО ВИНАЙМУ

В ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО КОМІТЕТУ,

30-ім Сема улиця в Ню Йорку,

на першім поверсі,

є сейчас до винайму 2 гарні кімнати з умебльованием. Надаються на офіс для якоісь народної інституції, для лікаря, адвоката або бізнесмена. 73-74

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ спільника женщини від 25 до 35 літ, маючої $1500 на сад в Каліфорнії. Інтересованих прошу голоситися до; **D. Puchalski, Marysville, Cal.** 74-76

Пошукую Антона Короля, родом з Устя Зеленого, та Николу Захарійчука, сина Андрія і Левка Горішнього, обох родом з Губина, пов. Бучач, що би зволили дати о собі звістку на адресу: **Husak Victor, odnor. vist. v Jozefove, Ukr. Tabor D, Checho-Slovakia, Europe.** Хтобн знав дотичні особи, зволить ласкаво повідомити їх о тім. Проситься о передрук сего оголошення всіх укр. часописів.

ПОШУКУЮ спільника до фарми, дівчини. Голоситися листовно до: **J. Malczak, 429 W. 30th Street, New York City.** 74-75

ПО ПРИЧИНІ виїзду до другого стейту, сподаю меблі. Голоситися до: **Paul Woytowicz, 67 North 8th Street, Brooklyn, N. Y. (Ч. 8 дверей).** 74-76

ВАЖНЕ ОГОЛОШЕННЯ!

Володимир Садовський, син Петра і Марії з Підгаєць. Пошукує свого рідного брата Богдана, або Михайла Головінського, котрі еще перед війною виїхали до Америки і не дають чутки про себе. Прохаю їх, або хто би про них знав, най буде ласкавий повідомити мене на слідуючу адресу: **Wolodymyr Sadowskyj, Ukrainskyj Tabor D, Josefov, Cesko-Slovaska Republika, Europa.** 74

ПО ПРИЧИНІ виїзду до старого краю, продам два доти-я добрім місці. Голоситися до **Nikola Kukurich, 305—15th Ave. (top floor), Newark, N. J.** 72-74

ПОТРІБНО мущин до роботи, знання невимагаеться. Голоситися до: **New Jersey Window Cleaning Co., Inc., 665 Newark Ave., Jersey City, N. J.** 73-75

Всеволод Брояковський, студент медицини, пощукує свого брата ЮЛІЯНА БРОЯКОВСЬКОГО, котрий в 1921 р. жив на фармах в Elcton, Md., а звідси перенісся відтак до Baltimore, Md. Хтобн про него знав або він сам зволить ласкавістно до: **Mr. Vsevolod Brojakowskij, ul. sw. Sofii No. 10 Lwow, Eastern Galicia.** 72-74

ПОТРІБНО хлопця до кухні і малих готели, добра платня, знання англійської мови невимагаеться. Голосится сейчас до: **M. Maslak, Raritan Bay Hotel, Keansburg, N. J.** Тел. 41. 73-74

ФУТБІЛЬСЬКИЙ АНДРІЙ, родом з Райтарович, повіт Самбір, Галичина, пощукує своїх товаришок, з того самого села. **Odbacka div. nemoc. c. 1, Pokoj 134, Praha IV, Czechoslovakia.** 72-74

НАЙВІЛІЙ
КАТАЛЬОГ
КНИГАРНІ „СВІТОВОГО БАЗАРУ"
ВИШЛЕМО ЗКОЖДОМУ
ДАРОМ
SVETOVY BAZAR
NEW YORK, N. Y.

ПРИЯТЕЛЬ РОБІТНИКА

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка Регістр. Уряду Злучених Держав.

Звісний понад 50 років.

Гляділь за торг. маркою ЯКОРА.

варність **ПАТЕНТУ** варність

Хто може отримати патент і що може бути опатентоване, як також більше пожиточних і цінних інформацій знайдете в моїй нової друкованій книжкоподібній і патентовій книжці, яку висилаю кождому ДАРОМ. В Вашім власнім інтересі звертайтеся в справах винаходів до мене.

MARCIN LABINER,
Reg. Patent Atty. (8.),
3 PARK ROW, NEW YORK.

РЕКОРДИ І УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД МУЗИЧНИЙ

Приймаеться також грамофони до напрасок і другі інструменти.

В нас можете набути ріжнородні інструменти музичні як грамофони Columbia, Victor, Grandbe, Pathe і Castle. Також можете набути у українські склади Columbia, Victor і Okeh. Ціни дешевші як гдеиндше. Просимо спробувати а переконаетесь що по тих цінах не купите ніде. Пишіть до:

INTERNATIONAL MUSICAL SALES CO.,
W. Sherofsky, Prop.
116 E. 3rd Street, New York City

СТЕФ. І. СВУСЯК І СИНИ

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

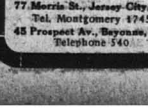

Обслуга чесна і дешева. Доставуємо автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 4745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540